

VZGOJNI NAČRT

OŠ TONETA ČUFARJA MARIBOR

Številka: 007-1/2022/2

Datum: 7. 3. 2022

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	1
2.	CILJI IZOBRAŽEVANJA	3
3.	VZGOJNA NAČELA	5
4.	TEMELJNE VREDNOTE	6
5.	VZGOJNE DEJAVNOSTI.....	7
5.1.	Proaktivne in preventivne dejavnosti	7
5.1.1	Vrste vzgojnih dejavnosti	9
5.2.	Svetovanje in usmerjanje	13
5.3.	Vzgojni postopki in ukrepi	15
5.3.1	Vzgojni postopki	15
5.3.2	Vzgojni ukrepi.....	15
5.3.3	Vzgojni opomini	18
5.4.	Pohvale, priznanja in nagrade.....	18
6.	VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI	20
6.1.	Oblike sodelovanja s šolo	20

1. UVOD

V skladu s 60.č–g členu Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12) mora vsaka šola izdelati vzgojni načrt, v katerem določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnostih širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt OŠ Toneta Čufarja Maribor je nastal na osnovi raziskave med učenci, starši in zaposlenimi ter na osnovi vizije šole, ki se glasi: »Vsak Čufar ima svoje močno področje; razvijajmo ga!« Zaposleni na OŠ Toneta Čufarja Maribor smo menja, da je vsak učenec poseben in da obstaja področje, ki ga še posebej zanima. Če mu uspe to področje najti, ga razvijati in na njem dosegati dobre rezultate, je lahko zato zadovoljnejši, samozavestnejši in posledično uspešnejši tudi na ostalih področjih.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta smo upoštevali:

- **Načelo avtonomije učitelja**, ki pravi, da ima vsak učitelj strokovno avtonomijo, ki temelji na posameznih vrednotah, iz katerih izhajajo tudi pravila za ravnanje. Da pa lahko učitelj učinkovito in vzgojno ravna, mora vanje tudi sam verjeti. Avtonomnost učitelju omogoča, da lahko izbira med različnimi argumenti za vzgojno delovanje in utemeljuje pomen sleherne vrednotne usmeritve tudi v konkretni konfliktni situaciji (Kroflič, 2007).
- **Načelo udeležенosti vseh akterjev vzgojnega delovanja šole** (delavci šole, učenci, starši in lokalno okolje), ki izhaja iz teoretičnega izhodišča, da skupno dogovarjanje in demokratično sprejemanje vrednot in pravil odigra pomembno vlogo pri postavitvi vzgojnega načrta šole (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2008).

VZGOJNI NAČRT

Celovitost vzgojnega načrta se izraža na:

- **Formalni ravni**, kjer so opredeljeni cilji vzgoje, metodična obravnava vzgojne tematike, normativna zaščita pravic uporabnikov (pravica do sodelovanja pri nastajanju vzgojnega načrta, pravica do obveščenosti o vzgojnih ukrepih in opominih).
- **Vsebinski ravni**, ki zajema vse oblike discipliniranja – proaktivno, preventivno in kurativno (Kroflič, 2009).

V vzgojnem načrtu smo opredelili:

- **Cilje izobraževanja.**
- **Vzgojna načela.**
- **Temeljne vrednote.**
- **Vzgojne dejavnosti.**
- **Vzajemno sodelovanje s starši.**

2. CILJI IZOBRAŽEVANJA

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost;
- vzgajanje za medsebojno strpnost, razvijanje zavesti o enakopravnosti spolov, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic ter temeljnih svoboščin, razvijanje enakih možnosti obeh spolov ter s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi;
- razvijanje jezikovnih zmožnosti in sposobnosti ter ozaveščanje položaja slovenskega jezika kot jezika države Slovenije; na območjih, ki so opredeljena kot narodno mešana, pa ob slovenskem jeziku tudi ohranjanje in razvijanje italijanskega in madžarskega jezika;
- zagotavljanje kakovostne izobrazbe;
- spodbujanje zavesti o integriteti posameznika;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti, nacionalni identiteti in vedenje o zgodovini Slovenije in njeni kulturi. Vzgojno-izobraževalni zavodi razvijajo zavest o državni pripadnosti in nacionalni identiteti z obeleževanjem državnih praznikov, katerega sestavni del je tudi izvedba himne Republike Slovenije, kakor tudi z drugimi dejavnostmi. Vzgojno-izobraževalni zavodi imajo stalno izobešeno zastavo Republike Slovenije, na območjih, kjer živi italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, pa tudi zastavo narodne skupnosti;
- omogočanje vključevanja v procese evropskega povezovanja;
- uveljavljanje možnosti izbire na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja;
- omogočanje vzgoje in izobraževanja, ki ustreza stopnji razvoja in življenjski dobi posameznika;

VZGOJNI NAČRT

- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje na območjih s posebnimi razvojnimi težavami;
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok iz socialno manj spodbudnih okolij;
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje tudi globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, drugih ljudi, do svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja ter do prihodnjih generacij;
- spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja;
- omogočanje splošne izobrazbe in pridobitve poklica vsemu prebivalstvu;
- omogočanje čim višje ravni izobrazbe čim večjemu deležu prebivalstva ob ohranjanju že dosežene ravni zahtevnosti;
- omogočanje razvoja in doseganje čim višje ravni ustvarjalnosti čim večjemu deležu prebivalstva.

3. VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

- oblikovanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu;
- vključevanje in strpnost, sodelovanje, spoštovanje, sprejemanje drugačnosti in večkulturnosti;
- skupno reševanje težav, dogovarjanje, sodelovalno učenje, samoregulacija in kritično mišljenje, samostojnost;
- zavzetost za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in odnosov;
- zaupanje in zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja.

Na šoli bomo organizirali in oblikovali vzgojno in učno delo na način, ki bo upošteval učenčevo enkratnost, neponovljivost in individualnost. Našim učencem se bomo trudili zagotoviti varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem bodo lahko dosegali najboljše dosežke, kar jih zmorejo. Poudarjali bomo razvijanje močnih področij vseh učencev.

Zavedamo se, da globalizacija in skokovit napredek tehnologije v marsičem drastično spreminjata življenjsko okolje otrok, v katerem se zmanjšuje socializacijska moč družine in šole. Zato bomo v šolske in vzgojne programe vključevali vsebine, ki imajo v ospredju razvijanje in utrjevanje medčloveških in demokratičnih vrednot.

Posebej bomo razvijali odgovornost učencev za svoje vedenje in jih učili, kako lahko vsakdanje težave rešujejo sami oziroma koga lahko prosijo za pomoč, kadar jih ne zmorejo rešiti sami. Posebej bomo skrbeli za učence, ki zaradi različnih osebnih okoliščin težje dosegajo minimalne standarde znanja. Učencem, ki so sposobni dosegati najvišje dosežke, bomo omogočili dodatne dejavnosti in sodelovanje na šolskih tekmovanjih. Čeprav je tekmovalnost eno od gibal sodobne civilizacije, bomo v šoli tekmovalnost razvijali predvsem kot izziv posameznika, da se za dosego svoje uspešnosti sam angažira. Zato bomo posebej spodbujali delavnost, prizadevnost in medsebojno pomoč pri delu.

4. TEMELJNE VREDNOTE

Temeljne vrednote smo povzeli iz analize vprašalnikov za učence, starše in strokovne delavce glede stanje na šoli.

Iz analize izhaja, da so vrednote, ki so našim učencem, staršem in zaposlenim najpomembnejše, odgovornost, samostojnost in solidarnost.

- **ODGOVORNOST** izkazujejo **učenci** s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in s spoštovanjem Pravil šolskega in Hišnega reda; **učitelji** jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, z ustvarjalnostjo, s pravičnostjo, z omogočanjem varnega in spodbudnega učnega okolja, doslednostjo in s spoštljivostjo. **Starši** izkazujejo odgovornost s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.
- **SAMOSTOJNOST** **učenci** izkazujejo s svojim rednim in z doslednim šolskim delom, s svojim mišljenjem in ravnanjem; **učitelji** jo izkazujejo s svojo avtonomnostjo, strokovnostjo in z doslednostjo. **Starši** jo izkazujejo s spodbujanjem in spremljanjem otrokovega osebnega in čustvenega razvoja.
- **SOLIDARNOST** Medsebojna solidarnost je pogoj za uspešnost pri doseganju učnih ciljev, zato si medsebojno pomagamo, se poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost ter večkulturnost, se medsebojno spodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

V okviru svojega vzgojno-izobraževalnega dela bomo razvijali tudi druge vrednote, ki so pomembne za življenje in delo mladega človeka danes in v prihodnosti.

5. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti delimo na:

- proaktivne in preventivne;
- svetovanje in usmerjanje;
- vzgojne postopke in ukrepe (restitucija, mediacija);
- pohvale, priznanja in nagrade.

5.1. Proaktivne in preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci v njem počutijo varno in sprejeto ter da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni, prevzemajo odgovornost za svoje vedenje ter sprejemajo omejitve, ki jih zahteva življenje v skupnosti. Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe ter razvijajo svojo samostojnost in odgovornost.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo s spodbujanjem ugodne socialne klime posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov. Vsaka oddelčna skupnost bo sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda, ki spodbujajo medsebojno povezanost in sodelovanje, ter gradila na občutku varnosti, zaupanju in sprejetosti.

Spodbujalo se bo razvijanje socialno-čustvenih veščin, vrstniško sodelovanje in pomoč.

Z učenci bomo vodili pogovore o zglednem vedenju.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se bodo organizirale v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, dejavnosti razširjenega programa in v okviru drugih šolskih projektov. Posebno pozornost bomo posvetili izpostavljenim temam, kot so medvrstniška komunikacija, odnosi med vrstniki, medvrstniška pomoč, razvijanje socialno-prečnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, strpnost, odvisnosti, zdravo življenje in ekologija.

VZGOJNI NAČRT

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov v družbi ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost, ter skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Prav posebno pozornost bomo namenili spoznavanju, učenju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Šola bo spodbujala sodelovanje z zunanjim okoljem šole in s starši.

Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje nastalih težav in konfliktov v šoli.

VZGOJNI NAČRT

5.1.1 Vrste vzgojnih dejavnosti

Aktivnost	TEMATSKE URE ODDELČNIH SKUPNOSTI – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST, SOLIDARNOST Samoregulacija, socialno-prečne veščine, IKT kompetence, ekologija, zdrava prehrana
Nosilec	Razrednik
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	5-krat letno
Evalvacija	Razvidna iz zapisnikov ur oddelčnih skupnosti

Aktivnost	RAZREDNA IN ŠOLSKA PRAVILA – ODGOVORNOST V času ur oddelčnih skupnosti na teme spoznavanje med učenci, seznanjanje s šolskimi pravili in hišnim redom, šolo ter sprejemanjem drug drugega. Čez vse šolsko leto po potrebi obnova in prilagajanje pravil.
Nosilec	Razredniki, šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	NAČRTNO SPREMLJANJE IZVAJANJA DOMAČEGA DELA – ODGOVORNOST
Nosilec	Učitelji
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sprotno beleženje v aplikaciji eAsistent in obveščanje razrednikov

Aktivnost	VARUHI – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST Učenci 9. razreda so varuhi učencem 1. razreda. Sprejmejo jih v šolo in jih spremljajo skozi vse šolsko leto.
Nosilec	Razredniki 9. in 1. razredov
Udeleženec	Učenci 1. in 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	MEDVRSTNIŠKA POMOČ – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST IN SOLIDARNOST Razrednik in ostali strokovni delavci šole spodbujajo učence, da preko socialno-prečnih veščin pomagajo drugim učencem v različnih situacijah.
Nosilec	Razrednik in učenci, šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

VZGOJNI NAČRT

Aktivnost	NAJ UČENEC ŠOLE – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST, SOLIDARNOST Razredniki in oddelčni učiteljski zbor izmed predlaganih učencev 9. razreda po sprejetih kriterijih izglasujejo naj učenca.
Nosilec	Razredniki in oddelčni učiteljski zbor
Udeleženec	Učenci 9. razreda
Čas	Zaključek šolskega leta
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	SORAZREDNIŠTVO – ODGOVORNOST Posamezni oddelčni skupnosti na šoli sta določena razrednik in sorazrednik; slednji prevzame funkcijo razrednika v primeru njegove odsotnosti. Sorazrednik razredniku pomaga pri reševanju morebitnih vedenjskih in učnih težav ter pri urejanju dokumentacije.
Nosilec	Razrednik, sorazrednik
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	PRISOTNOST NA POGOVORNIH URAH IN RODITELJSKIH SESTANKIH – ODGOVORNOST S spodbujanjem staršev k obiskovanju pogovornih ur in roditeljskih sestankov razvijamo odgovornost staršev do spremljanja dela njihovih otrok.
Nosilec	Strokovni delavci
Udeleženec	Starši učencev od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	DOBRODELNA OZ. PROSTOVOLJNA DEJAVNOST – ODGOVORNOST, SOLIDARNOST V šolskem letu se izvajajo dobrodelne akcije v sodelovanju z dobrodelnimi organizacijami iz šolskega okolja.
Nosilec	Šolska svetovalna služba in strokovni delavci
Udeleženec	Učitelji, učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v šolskem letu
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	ZBIRALNA AKCIJA PAPIRJA – ODGOVORNOST Učenci zbirajo odpadni papir.
Nosilec	Mentor dejavnosti
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v tekočem šolskem letu
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

VZGOJNI NAČRT

Aktivnost	ČIŠČENJE OKOLICE ŠOLE – ODGOVORNOST Vsi učenci čistijo okolico šole v okviru Ekodneva. Pri tem razvijajo odnos do okolja.
Nosilec	Strokovni delavci
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v tekočem šolskem letu
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	RAZLIČNI PROJEKTI, NATEČAJI, TEKMOVANJA, RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI (OPISANI V LDN ŠOLE) – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST, SOLIDARNOST
Nosilec	Strokovni delavci
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v tekočem šolskem letu
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	DEŽURSTVO UČITELJEV – ODGOVORNOST Zjutraj in v času odmorov dežurstvo učiteljev na hodnikih in v jedilnici. Učitelji so po vnaprej določenem seznamu na razpolago za nemirne in čakajoče učence.
Nosilec	Pomočnik ravnateljice
Udeleženec	Strokovni delavci
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	DEŽURSTVO UČENCEV V RAZREDU – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST IN SOLIDARNOST Izvajanje dežurstva učencev v oddelkih (skrb za čistost razreda, prinašanje in odnašanje malice, sporočanje imen manjkajočih učencev).
Nosilec	Razrednik
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	DOSLEDNO VPISOVANJE ZAMUJAJOČIH IN MANJKAJOČIH UČENCEV – ODGOVORNOST Učitelji v aplikacijo eAsistent dosledno vpisujejo zamujanje in izostanke učencev.
Nosilec	Ravnateljica
Udeleženec	Učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

VZGOJNI NAČRT

Aktivnost	TOČNO PRIHAJANJE K URAM POUKA – ODGOVORNOST Učitelji smo najboljši zgled učencem.
Nosilec	Ravnateljica
Udeleženec	Strokovni delavci
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	VAROVANJE ŠOLSKE, TUJE IN OSEBNE LASTNINE - ODGOVORNOST
Nosilec	Strokovni delavci
Udeleženec	Učenci, starši, učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	SKRB ZA OSEBNO HIGIENO – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST
Nosilec	Starši, strokovni delavci
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	SKRB ZA PRINAŠANJE UČNIH PRIPOMOČKOV IN ŠPORTNE OPREME – ODGOVORNOST
Nosilec	Starši, strokovni delavci
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	UPORABA OKOLJA OFFICE 365 IN EASISTENTA V KOMUNICIRANJU S STARŠI IN Z UČENCI – ODGOVORNOST, SAMOSTOJNOST Odgovorna in spoštljiva komunikacija
Nosilec	Strokovni delavci
Udeleženec	Strokovni delavci, učenci, starši
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob zaključku šolskega leta

Katere in na kakšen način od zgoraj navedenih aktivnosti bomo v določenem šolskem letu izvajali, bo za tekoče šolsko leto opredeljeno v Letnem delovnem načrtu šole (LDN šole).

5.2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje učencev pomaga učencem pri reševanju njihovih težav na področju njihovega razvoja, šolskega dela, odnosov z vrstniki in odraslimi, razvijanja samopodobe in prevzemanja odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje učencev spodbuja razvijanje samoregulacije in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci naučijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje;
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost;
- spremljati svojo uspešnost;
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- empatičnega delovanja;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- reševati težave in konflikte;
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, doživljanje neuspehov, konflikti, apatičnost ipd.;
- razvijati pozitivno samopodobo.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob sprotnem reševanju težav in ob drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo ima svetovalna delavka šole. Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih težav učencev, izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci.

Svetovanje in usmerjanje glede težav učenčevega delovanja v šoli, odnosov z vrstniki, učitelji in enkratnih ali občasnih kršitev pravil šolskega reda poteka v obliki pogovora med strokovnimi delavci šole in učenci. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunajšolskih ustanovah psihološke in socialne pomoči, kot so

VZGOJNI NAČRT

Svetovalni center za otroke mladostnike in starše Maribor, Center za socialno delo ali Otroška in mladostniška psihiatrija Maribor.

5.3. Vzgojni postopki in ukrepi

5.3.1 Vzgojni postopki

Restitucija ali povračilo škode

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za drug način poravnave. Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo. Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje in poudarja posamezne vrednote. Kaznovalca pri restituciji ni, zato učenec težavo rešuje ustvarjalno.

Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice svojih slabo premišljenih dejanj.

5.3.2 Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šolskega reda. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju težav in so bile pred tem že predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca ter z iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo njegovega neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Odločitev je lahko individualna (učitelj ali razrednik) ali skupinska (oddelek).

Učencu/učenki in njegovim/njenim staršem učitelj pojasni razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa in načine, s katerimi bomo preverili, ali je posamezni vzgojni ukrep učinkoval. V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čimprej, ko je mogoče; praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč.

Učitelj oziroma svetovalna delavka lahko izbirajo med naslednjimi vzgojnimi ukrepi:

- povečan nadzor nad učencem v šoli;
- redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki s strokovnim delavcem za razgovor o dogajanju in doživljanju v šoli;
- vsakodnevni ali tedenski kontakti s starši in poročanje o otrokovem vedenju v šoli;
- pogostejši prihodi (npr. tedenski) staršev v šolo in razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju in doživljanju v šoli;
- v primerih, ko gre za pogoste ali resne kršitve šolskega reda, lahko, v soglasju s starši, vnaprej zadržimo učenca zaradi pojasnitev okoliščin dogodka in zahtev za njegovo vedenje;
- vabilo na razgovor izven šolskega časa skupaj s starši;
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov;
- prepoved približevanja določenemu učencu (seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanje v istih prostorih);
- ukinitev nekaterih pravic, ki so povezane s kršitvami Pravil šolskega reda, s pridobljenimi statusi učenca ali ugodnostmi, ki jih nudi šola učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov;
- v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje ali varnosti drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca; v primerih, ko pa to ni možno, pa poskrbi za nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli;
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da zapusti pouk. Učenec je v času odstranitve pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. Tak učenec lahko pod takim nadzorom opravlja šolsko delo oziroma se strokovni delavec šole z njim pogovori o nastali težavi in vedenju, zaradi katerega ni bil pri pouku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka, mora še isti dan opraviti z njim razgovor in se pogovoriti o upoštevanju pravil vedenja učenca v prihodnje;
- izvajanje družbeno koristnega dela.

VZGOJNI NAČRT

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik ali svetovalna delavka oziroma oseba, ki vodi obravnavo na za to predpisanih obrazcih.

Podrobneje so kršitve in ukrepi opredeljeni v Pravilih šolskega reda OŠ Toneta Čufarja Maribor.

5.3.3 Vzgojni opomini

Učencu se lahko vzgojni opomin izreče, kadar ta krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi ali akti šole in ko vzgojne dejavnosti oz. vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena (Na podlagi 60. f člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo in 102/07), ki preneha veljati z 31. 12. 2012, in se s 1. 1. 2013 izrekanje vzgojnih opominov nadaljuje po 60. f členu Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11, 40/12)).

Izraz vzgojni opomin se razlikuje od vzgojnega ukrepa, ki nima za učenca trajnih posledic, kot sta, npr., premestitev v drugi oddelek ali šolo.

Vzgojni opomin se izreče, kadar so izčrpani vsi vzgojni postopki in ukrepi, ki so opredeljeni in opisani v točki 4. 3. ter v Pravilih šolskega reda OŠ Toneta Čufarja Maribor.

V skrajnem primeru je posledica vzgojnih opominov **premestitev učenca v drugi oddelek ali šolo** – lahko tudi **brez soglasja staršev**. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Vzgojni opomini so:

- 1. vzgojni opomin;
- 2. vzgojni opomin;
- 3. vzgojni opomin (prešolanje).

5.4. Pohvale, priznanja in nagrade

Učitelji, mentorji in vodstvo šole lahko izbirajo med naslednjimi pohvalami, priznanji in nagradami šole:

- Ustna pohvale za prizadevnost pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti.
- Pisna pohvala za prizadevno delo pri različnih dejavnostih šole.
- Pisna pohvala za vzorno vedenje.

VZGOJNI NAČRT

- Pisna pohvala ravnatelja za večletno izjemno prizadevnost pri pouku in drugih dejavnostih (izrekajo se v 9. razredu).
- Pohvale za dosežke izven šole. V soglasju s starši in z učencem se pohvali učenca na valeti ali drugi javni prireditvi za vidne rezultate, dosežene izven šole (dosežki na državni in mednarodni ravni), – učenci ali starši obvestijo razrednika o uspehih.
- priznanja za dosežke na tekmovanjih.

Učenci, ki prejmejo priznanje oz. pohvalo, so lahko tudi nagrajeni.

Vsako leto ob koncu šolskega leta (junija) izberemo »Naj učenca šole« in ga razglasimo na zaključni prireditvi. Ta prejme pohvalo in manjšo nagrado.

Učni uspeh ni edino merilo za doseganje posameznih priznanj oziroma nagrad.

6. VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI

Strokovni delavci šole, učenci in starši razvijajo na vzgojnem področju t. i. vzajemno-sodelovalni odnos. To pomeni, da pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju ter povrnitvah škod (npr. restitucija) vsi sodelujejo vzajemno.

Starši se vključujejo v reševanje težav, ki jih imajo njihovi otroci oziroma kadar njihovi otroci kršijo pravila šole – Kodeks ravnanja. Šola lahko usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalni center ali druge ustanove.

Redno in kakovostno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej znani.

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin učencev. Zato bomo poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, pogovorne ure) spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote (srečanja, predstave, praznovanja). Za starše bomo organizirali predavanja, katerih teme bodo natančno opredeljene v Letnem delovnem načrtu šole (LDN šole). Šola bo starše obveščala na različne načine – ustno, po telefonu ali pisno. V primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o učenčevem vedenju ali težavah v šoli, šola starše povabi na razgovor.

6.1. Oblike sodelovanja s šolo

Starši oz. njihovi predstavniki se lahko skozi vse leto udeležujejo naslednjih oblik sodelovanja s šolo:

- tedenske pogovorne ure (časovni raspored je objavljen v publikaciji šole in na spletnih straneh šole);

VZGOJNI NAČRT

- redna mesečna pogovorna ura vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 18. uri;
- roditeljski sestanki;
- predavanja za starše;
- neformalna srečanja za učence in starše, organizirana na nivoju razreda ali šole;
- proslave in prireditve za starše in učence;
- sestanki sveta staršev (predstavniki posameznih razredov);
- sestanki sveta šole (trije izvoljeni predstavniki za starše).

VZGOJNI NAČRT

Mnenje učiteljskega zbora podano dne:

10.1.2022

Mnenje Sveta staršev podano dne:

7.3.2022

Svet šole potrdil Vzgojni načrt dne:

7.3.2022

Predsednica Sveta šole:

Aleksandra Mirkanović

Ravnateljica:

Eva Raušl

